

Jobben kan gjøre deg syk

PODKAST

- Arbeidsmiljøet gir fremdeles sykdom og leger må bli flinkere til å melde fra til Arbeidstilsynet. Mistanke om arbeidsrelatert sykdom er nok, og terskelen for å melde bør være lav. Det danner grunnlaget for effektiv forebyggende innsats. Samtidig bør legene overveie om det foreligger mulighet for støtte fra NAV eller forsikringsselskap og gi nødvendige råd om dette, slik at pasienter får en korrekt erstatning som de kan ha krav på, sier Tor Olav Brøvig Aasen.

I Tidsskriftet nr. 20/2014 publiseres fire artikler om arbeidsrelaterte sykdommer – i hvilke yrker de oppstår, hvor utbredt de er og hva leger bør tenke på når disse arbeidstakerne blir deres pasienter. Brøvig Aasen er forfatter på to av artiklene og har også skrevet en leder om temaet.

Hører du dårlig?

Hørselstap er den vanligste tilstanden som meldes. I perioden 2005-09 ble det meldt nærmere 8 000 tilfeller til Arbeidstilsynet, viser en studie Yogindra Samant og medarbeidere har gjort.

- Men dagens meldepraksis gir ikke Arbeidstilsynet god nok informasjon om støyutsatte arbeidsplasser. Det er nesten bare bedriftsleger som melder. Støyutsatte kvinner, yngre arbeidstakere og arbeidstakere uten bedriftshelsetjeneste – for eksempel bønder - fanges i liten grad opp av meldesystemet, fordi fastlegene så sjelden melder. Det er ofte usikkert om pasientens hørselstap skyldes arbeidsforholdene, men legene må gjerne sende en melding på mistanke. Meldingen er et tips til Arbeidstilsynet om å undersøke støyforholdene der pasienten er ansatt, sier Samant.

Sveiserøyk og stekeos kan gi lungkreft

20 % av lungkrefttilfellene hos menn er arbeidsbetinget, og underrapporteringen er stor. Det viser en studie Siri Slåstad og medarbeidere har gjort. Asbest, dieseleksos, røntgen- og gammastråling, stekeos og sveiserøyk er bare noen av de mest kjente kreftfremkallende eksponeringene.

- Vi har erfart at det å få en gjennomgang av mulige årsaker til sykdommen er viktig for

pasient og pårørende, og gir dessuten grunnlag for ytelser fra Nav for flere av pasientene. Da er det tankevekkende at dette ofte blir glemt, sier Slåstad.

Astma hos bakere, leger og frisører

10-15 % av alle astmatilfeller som oppstår hos voksne kan tilskrives eksponering på jobben, viser en studie Tor Olav Brøvig Aasen og Johnny Kongerud har gjort. Vel 350 forskjellige eksponeringer er kjent som årsaker, og yrkesgrupper som helsepersonell, tannleger, bakere, frisører og industriarbeidere er utsatt. Jobben kan også forverre allerede etablert astma. Arbeidstakere med astma kan bli bedre dersom de flyttes fra eksponeringen.

- Påvisning av ett enkelt tilfelle av allergisk arbeidsrelatert astma på en arbeidsplass bør føre til videre undersøkelse om det kan være flere rammede og lede til adekvate forebyggende tiltak, sier Tor Olav Brøvig Aasen.

Jobben og miljøet kan gi KOLS

Røyking har lenge vært ansett som den dominerende årsaken til kronisk obstruktiv lungesykdom (KOLS), men dette bildet er nå i ferd med å endre seg. En rekke undersøkelser viser at jobben og miljøet for øvrig også kan være årsaken.

Leger bør spørre om slik eksponering ved både mistenkt og etablert kols og ha lav terskel for henvisning til arbeidsmedisinsk vurdering, skriver Anne Kristin Møller Fell og medarbeidere i en oversiktsartikkel.

I Norge finnes det to erstatningsordninger ved yrkesskade eller yrkessykdom. Det ene er en statlig ordning i folketrygden, forvaltet av Nav. Den andre er basert på arbeidsgivers obligatoriske forsikring av arbeidstakerne og forvaltes av forsikringsselskapene.

Publisert: 5. november 2018. Tidsskr Nor Legeforen. DOI:

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2020. Lastet ned fra tidsskriftet.no